

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Fabvla Tancredi Ex Boc||catio In Latinvm Versa

Boccaccio, Giovanni

Vittenbergi, [ca. 1504]

Fabvla Tancredi Ex Boccatio In Latinvm Versa a Philippo Beroaldo.

urn:nbn:de:gbv:45:1-6271

FABVLA TANCREDI EX BOC
CATIO IN LATINVM VERSA
A PHILIPPO BEROALDO.

N. M. T. De morte **Gismunda** filia
Tancredi **Tetra**stychon **Ad** **Lectore**.

*3. f. Nicolai Mareschalci
Thurii,*

Stultus qui leges infano ponit amor
Dulcis amor nullum nescit habere modū.
Distillent atra gliscenti flumine mala.
Tancredi charus sanguis amore perit.

Herus **Mannus** **Aquilius** **Isennachensis**
Ad **Lectorem**.

Reddere quisquis auet **Veneri** iam **sacra** tributa :
Moestus **Gismunda** tristia fata **legat**.

*Amor e' desiderium caritatis. Pulchritudo autem ipsa e' gratia
quedam anime & formositas dei. rando illustrans in spiritibus angelis
et in his que sunt in corpore figuris & coloribus que rariore rari
& audiam mouet atq' delectat. delectando rariore rariore rariore inflans
mor amore. Pulchritudo rariore e' in eis que omne se rariore rariore
rariore. In corpore que e' se rariore rariore rariore rariore. Pulchritudo
rariore in formis que se rariore rariore rariore rariore. Pulchritudo
rariore rariore rariore rariore rariore rariore rariore rariore.*

*Quid non sentit amor: fallacem excogitat arte
Fœmina & archanas conficit ipsa notas.
Littera dissecta celatur arundine furtim:
Quam dat amatori pulchra puella suo.
Callidus hanc cannam temere non credit amator
Esse datam: inuentas inspicit ille notas.
Gaudet amans laudatq; uia: quã fœmina mōstrat:
Polliciti expectans gaudia concubitus
Scripta docent furtiuus amor cōiungere amâtes
Quo possit cupidos tempore quoue loco.
Stat uetus & densis uestitur sentibus antrum:
Aulæ contiguum principis atq; domu
Deluper exigua patefactum luce foramen
Liminet: hoc uepres hoc quoq; spina tegit.
Illinc angusti calles & semita tendit
Gismundæ ad thalamum conspicuasq; fores:
Nemo hanc speluncã longeuã atate peresam
Nouerat: hæc nullis usibus apta fuit.
Quid non cernit amor: quid non uestigat amator:
Illum deprendit fœmina prima specum.
Illud monstrat iter: carpendus flosculus illinc:
Ille est: qui tantam spirat amariciem.
Quisquis amare cupit discrimina nulla recuset
Omneq; tormentum iudicet esse leue.
Guiscardus nitidis exutis uestibus hirtum
Induitur corium præcipitat q; moras.
Impiger angustum demisso fune foramen*

*Quid non sentit amor: fallacem excogitat arte
Fœmina & archanas conficit ipsa notas.
Littera dissecta celatur arundine furtim:
Quam dat amatori pulchra puella suo.
Callidus hanc cannam temere non credit amator
Esse datam: inuentas inspicit ille notas.
Gaudet amans laudatq; uia: quã fœmina mōstrat:
Polliciti expectans gaudia concubitus
Scripta docent furtiuus amor cōiungere amâtes
Quo possit cupidos tempore quoue loco.
Stat uetus & densis uestitur sentibus antrum:
Aulæ contiguum principis atq; domu
Deluper exigua patefactum luce foramen
Liminet: hoc uepres hoc quoq; spina tegit.
Illinc angusti calles & semita tendit
Gismundæ ad thalamum conspicuasq; fores:
Nemo hanc speluncã longeuã atate peresam
Nouerat: hæc nullis usibus apta fuit.
Quid non cernit amor: quid non uestigat amator:
Illum deprendit fœmina prima specum.
Illud monstrat iter: carpendus flosculus illinc:
Ille est: qui tantam spirat amariciem.
Quisquis amare cupit discrimina nulla recuset
Omneq; tormentum iudicet esse leue.
Guiscardus nitidis exutis uestibus hirtum
Induitur corium præcipitat q; moras.
Impiger angustum demisso fune foramen*

*Coniuncta de qua fides
mouere tota mouetur
Congua uero que fingit
ut amoris parietes*

*Quid non sentit amor: fallacem excogitat arte
Fœmina & archanas conficit ipsa notas.
Littera dissecta celatur arundine furtim:
Quam dat amatori pulchra puella suo.
Callidus hanc cannam temere non credit amator
Esse datam: inuentas inspicit ille notas.
Gaudet amans laudatq; uia: quã fœmina mōstrat:
Polliciti expectans gaudia concubitus
Scripta docent furtiuus amor cōiungere amâtes
Quo possit cupidos tempore quoue loco.
Stat uetus & densis uestitur sentibus antrum:
Aulæ contiguum principis atq; domu
Deluper exigua patefactum luce foramen
Liminet: hoc uepres hoc quoq; spina tegit.
Illinc angusti calles & semita tendit
Gismundæ ad thalamum conspicuasq; fores:
Nemo hanc speluncã longeuã atate peresam
Nouerat: hæc nullis usibus apta fuit.
Quid non cernit amor: quid non uestigat amator:
Illum deprendit fœmina prima specum.
Illud monstrat iter: carpendus flosculus illinc:
Ille est: qui tantam spirat amariciem.
Quisquis amare cupit discrimina nulla recuset
Omneq; tormentum iudicet esse leue.
Guiscardus nitidis exutis uestibus hirtum
Induitur corium præcipitat q; moras.
Impiger angustum demisso fune foramen*

*Quid non sentit amor: fallacem excogitat arte
Fœmina & archanas conficit ipsa notas.
Littera dissecta celatur arundine furtim:
Quam dat amatori pulchra puella suo.
Callidus hanc cannam temere non credit amator
Esse datam: inuentas inspicit ille notas.
Gaudet amans laudatq; uia: quã fœmina mōstrat:
Polliciti expectans gaudia concubitus
Scripta docent furtiuus amor cōiungere amâtes
Quo possit cupidos tempore quoue loco.
Stat uetus & densis uestitur sentibus antrum:
Aulæ contiguum principis atq; domu
Deluper exigua patefactum luce foramen
Liminet: hoc uepres hoc quoq; spina tegit.
Illinc angusti calles & semita tendit
Gismundæ ad thalamum conspicuasq; fores:
Nemo hanc speluncã longeuã atate peresam
Nouerat: hæc nullis usibus apta fuit.
Quid non cernit amor: quid non uestigat amator:
Illum deprendit fœmina prima specum.
Illud monstrat iter: carpendus flosculus illinc:
Ille est: qui tantam spirat amariciem.
Quisquis amare cupit discrimina nulla recuset
Omneq; tormentum iudicet esse leue.
Guiscardus nitidis exutis uestibus hirtum
Induitur corium præcipitat q; moras.
Impiger angustum demisso fune foramen*

*Mors que uelut imper
dimitta agendum fletur
ad puerum dicitur in
uoluntate quæcunq; elat*

*Comms et hanc de remanere qd edipso et familia accipit. Quisq; utam qd fortisq;
familia flammis mltis nro r. et iustis iudic. Et danda palatium daz daz qd nro
huic f. nris reddis sine suspn qd p. s. t.*

Hocine pro meritis tantis ingratis rependis?

Ut cupias nostram commaculare domū.

Proh dolor infandū facinus scelerataq; facta

Vidi ego: nil ultra dissimulare potes.

Contra hæc Guiscardus: maius Tancrede cupido

Possidet imperium plusq; uirgonis habet

Quam tu quā leges quā fas quā nostra uoluntas.

Is iussit: contra quis queat ire deos?

Gismunda interea tantarum nescia rerum

Inter uirgineos stat speciosa choros.

Ecce pater lachrymans turbato pectore natam

Seuocat: & soli talia solus ait.

Cum tua nata mihi uirtus probitasq; fuisset

Cognita: cum mores ingeniumq; piū:

Credere te quūi nunquam committere tantū

Posse nefas: quantum his uidi ego luminibus.

Tu ne pudicitiam potuisti prodere sanctam:

Et stupro corpus prostituisse tuū?

Te propter misera ē atq; erumnosa senectus

Nunc mea te propter nūc mihi uita grauis

Quod si incesta tuo flagrabat corde Libido

Nec poteras casto uiuere casta thoro

Saltem patricius saltem generosus amator

Ille foret: cui te prostituisse cupis.

Hoc est quod doleo: qd cor mihi uellicat hoc ē:

Quod tibi Guiscardus perfidus ille placet

Pauper uilis inops humili de sanguine natus:

Qui matrem ignorat sordidus atq; patrem.

Qui mihi mox meritas p̄soluet sanguine p̄enas

*Amilantio id quod
de infimulanti
laque p̄*

*Amis id uilms
an dno p̄ p̄uam
debeni*

*Prodece ere p̄ ab
p̄uam p̄uam p̄
p̄uam p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam*

*Saltem p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam*

*Perp̄uam p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam*

*que uilms p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam*

*Amis p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam*

*Amis p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam
p̄uam p̄uam p̄uam*

*Veniens de quibus in actus et proximis eius officina hanc et totus ubi esse
manus. ...*

Colla; carnifici qui iugulanda dabit.
De te quid statuam dubia est sententia: nutat
Mens mea: & a tantis fluctuat icta malis.
Hinc amor & pietas iram cohibere paterna
Me monet: hinc stimulat me tua nequitia.
Illa iubet ueniam tibi me indulgere: sed ista
Ut prater genium sim truculentus atrox.
Exitus in dubio est: tu nunc exprime quid ista
In re decernas improba: scire uelim.
Talibus exatit magno perculsa dolore
Gismunda & lachrymas uix cohibere potest.
Mox animosa uiro similis lamenta recusat
Fœminea: & uitæ prodiga: certa necis.
Hæc patri responsa dedit non deprecor ipsa
Nec nego quæ quereris me meruisse pater.
Alterâ res quoniam mihi nil prodesse ualeret:
Alterâ ne prosit nec iuuet ipsa uolo:
Non ego nunc uerbis animû mulcere benignis
Quæro tuum: ueniam nec peritura rogo.
Guiscardum fateor gracilem non rustica amauit:
Et dum luce fruatur nomen amabo pium.
Quod si morte carent animæ: si manibus ullus
Sensus inest: huius grata erit umbra mihi.
At non ut iactas mihi tam furiosa **Libido**
Quam tua segnities suasit amoris opus.
Debebas genitor calidæ meminisse iuuentæ
Quantaq; fœmineo pectore flamma calet.
Cernere debueras qd sum tibi filia mollis:
Quod non ex ferro nata neq; ex sylice.

*Dimittit
penelope
fieri ubi*

*Veniens deus quæ
et bonis et malis et
indulgeti dicitur genio
in uia uenerunt
fandere hinc genio
fandere in uia uia
stauerit*

*Quod si uere dicitur
quod nihil pensi nihil
tunc quod dicitur
uere hinc*

*Quod si uere dicitur
quod nihil pensi nihil
tunc quod dicitur
uere hinc*

*De si amor finit
finit uere hinc: uere
non est uere amor*

*Manes per uere bonæ
dicitur hinc dicitur
et fœdus hinc dicitur
per hinc per genio
na manes*

*Quod si uere dicitur
quod nihil pensi nihil
tunc quod dicitur
uere hinc*

*Non amant
de ueritate
miserere*

*Amor
hinc dicitur
amare*

*Qua moris fuit qui die nona p'lebas igneod emittit Olympus moris g'one
Dicitur q' ois flammis x totis videtur ab isto l'it p' ludi olimpani qui in hanc e' v'olli
nis f'ebam*

Non tantum ardet apex atneus: flagrat olympus

Nec tantum: quantum cor iuuenile calet.

Quaq; puellares genuino ardore medullae

Flagrant: quas luxus deliciaeque fouent.

Non potui sterilis florem fructumque iuuentae

Perdere uestalis non ego uirgo fui.

Olim experta uirum & ueneris dulcissima dona

Non queo mellitos non meminisse iocos.

Quid facerem iuuenis diues formosa puella?

Id facio: quod uel Penelopea probet.

Atria complures proceres pater ampla frequentat:

Ingentes quorum conspiciuntur opes:

Ex illis fateor placuit mihi nullus amator.

Nullus Guiscardo est uisus amabilior.

De quo conquereris de quo gemis: e' quia paup

Et quia maiorum stemmata nulla colit:

Nemo est crede mihi genitor laudandus ab illis

Quae sunt fortunae munera fluxa bonis.

Veraque nobilitas non est in stemmate longo

Non in ceteris est sita imaginibus.

Vna est cunctorum prima & genitalis origo:

Omnibus est genitor Iuppiter estque deus.

Sola facit uirtus generosum sola beatum:

Sola potes mentes demeruisse probas:

Hac in Guiscardo tam pura & clara refulget.

Refulget ex aelo Cynthia sidereo.

Hunc ego dilexi. quod si pater optime turpis

Hic tibi & infamis esse uidetur amor

Tu certe in causa es: namque huc tu semper amasti.

*Inimicus est iumentis
in ead' sompniis de
Vestis deat p'erna orap
ad p'ite orap p'p'alis
a sacerdos f'era t' mona
lit
V'osa p'p'm no f'ub
i no p'p'm quim f'ra
bam Non p'p'm no
delicere: i no p'p'm
in qui diligon die
negamine f'ores
p'p'mat'ez f'ovit*

*Penelope op
de n'el'is in
m'it' p'p'm
p'p'm p'p'm
in n'el'is op'om
p'p'm p'p'm
p'p'm*

Cl'aso f'ovit p'ite

Qui tibi charus erat: non mihi charus erit?
Est & erit charus, quod si uestigia patris
Nata sequor: debes ipse probare pater,
Guiscardus placuit: qui nobilis & generosus
Virtute effectus conspicuusq; uiget.
Est pauper fateor: spectat sed dedecus ad te:
Egregio qui das praemia nulla uiro.
Verum nobilitas non paupertate fugatur:
Fortuna uirtus succubuisse nequit.
Multi nunc regno clari sceptroq; potentes
Olim pauperiem sustinere grauem.
Contra mendicat uestem uictumq; precatur
Qui quondam magno floruit imperio.
Has fortuna uices praestat: nosq; admonet: ut quas
Permutant dominum despiciantur opes.
At quod in extremo nondum decreuisse fateris
De me quid statuas: ambiguusq; manes.
Illud tolle precor nam si Guiscardus ad orcum
Mittitur atq; tuo concidit ense miser
Subsequar ipsa comes: nam fors quaecumq; misellu
Me quoq; saeva manet mors trahet una duos.
Inunc foemineo lachrymas effundere ritu
Perge unoq; ambos uulnere dede neci
Talia comemorans animo Gismunda uirili
Reddidit attonitum sollicitumq; patrem.
Qui cuncta expendens tandem sic destinat: ut det
Guiscardus meritum crimine supplicium
Accisiq; iubens fidum notumq; ministru
Imperat ut iugulet nocte silente uiru.

*Sola uisus amorem
 transeunt orant Rufus
 firma & stabili & as
 feso. Braxij dicit
 fletu felam serar
 uisum que hinc bea
 nim feluam tinnor
 uisum reddat*

*Quoq; p[er] m[er]ito
 in q[ui] p[er] m[er]ito
 p[er] m[er]ito illi p[er]
 ad ac[er] m[er]ito
 m[er]ito m[er]ito*

*Nomen cum p[er]m[er]ito
 h[ic] p[er]m[er]ito
 m[er]ito re p[er]m[er]ito
 m[er]ito p[er]m[er]ito
 p[er]m[er]ito*

*Teu[is] p[er]m[er]ito
 non dicitur p[er]m[er]ito
 re m[er]ito h[ic] p[er]m[er]ito
 p[er]m[er]ito h[ic] p[er]m[er]ito
 h[ic] p[er]m[er]ito*

*Attenti p[er]m[er]ito
 p[er]m[er]ito p[er]m[er]ito
 p[er]m[er]ito p[er]m[er]ito*

omnes p[er]m[er]ito p[er]m[er]ito p[er]m[er]ito p[er]m[er]ito p[er]m[er]ito p[er]m[er]ito p[er]m[er]ito p[er]m[er]ito

*Sancti hinc
significat planum
grune hinc aut in
dispositio angus in
finitulensib plon
sanus amalem
plonib rano*

Iussa facit prope re feruus: qui corda reuellens
Ad dominum defert sanguinolenta truce.

Hoc cor Tancredus fuluo componit in auro
Et mittit natae dona nefanda ferus.

Admonet & seruū: uerbis ut munus adornet:
Hæc q; suo ad natam nomine iussa ferat.

Hæc tibi dona parens mittit: cape gaudia: sūt hæc
Vlla nimis cordi munera grata tuo.

Gaudia nam simili genitori sorte rependis:
Qui potuit bis te sospite posse mori.

Postquam Guiscardi cor lamentabile nouit
Gismunda ad famulum uersa dolenter ait:

Non aliter mitti meruit tam nobile munus.
Cordi conueniunt aurea busta pio.

Hoc solum facis o genitor quod filia laudet.
Hoc propter grates nunc tibi tristis ago.

Iaq; uale: extremū hoc tibi iā moritura reliquo
Mox paterā incūbens talia sola refert.

O dulce hospiciū & Gismundæ sola uoluptas
Dulcius o cunctis cor mihi diuitiis.

Dispereat qui causa fuit: qui iussit ocellis
Inuitis ut te cogeret aspiciere.

Deuit esse satis q̄ cor te corde uidebam:
Quodq; tuæ menti mens mea iūcta fuit.

Vixisti & cursum tibi quæ fortuna parauit
Explesti exutis sollicitudinibus

Iamq; tenes mœtas: ad quas festina breuisq;
Vita hominū properat quadrapedante gradu.

Fuluū Tancredus pater & regale sepulchrū

*Infimū bonū
ubi uoluerit mda
uera apud uerac
dum cepit q;*

*Corde in p̄fano
p̄ uo + mens
uir que in corde fat
83*

Spiritus

Iure dedit uirtus hoc tua digna fuit.
 Nil prater lachrymas nostras praterq; querelas
 Heu cor dulce tuis defuit exequiis
 Non tamen his lachrymis sic dii uolueret carebis:
 Quas ego persoluam nunc tibi uita piar.
 Post haec efficiam languens ut spiritus istinc
 Egrediens umbrae sit comes usq; tuae
 Te duce lustrabo loca plena silentibus ubris
 Te duce per campos ibimus Elysios.
 Haud equidem dubito quin tu quoq; nostra perres
 Tecta: & apud manes officiosus ames.
 Dixerat & lachrymis pateram manantibus implet:
 Quae uelut effusae precipitantur aqua.
 Oscula dat cordi gemebundaq; lumina cordi
 Infigens largis fletibus ora rigat.
 Mox siccata genas atq; exaturata dolore
 Iam tremebunda suae conscia mortis ait.
 Exolui officium quod amor pietasq; requirit
 Nostra: parentales struximus inferias
 Dixi & ex propto quod fecerat ipsa ueneno
 Ebibit impauide pocula mortifera:
 Conscenditq; thorum manibus cratera retentam:
 Cordeq; Guiscardi cor premit usq; suo.
 Mirantur famulae ignarae: pars fletibus ora
 Comaculat: pauet haec: illa stupore silet.
 Ast ubi iam dominae sensim morientia membra
 Aspiciunt propeant fletu: doctora: patre

face uocis
 ym .)

gena nam
 credo

Componere aliquid
 de lachrymis apud inferos
 iudicari felices esse
 perire uolunt ab homine
 no in occidente et
 subire .)

Monare: s. f. n. e. c. e.
 iudicantur dicit q
 q. e. lachrymis fletibus
 De no fletu dicit
 ne illa fletu dicit
 mis q. i. i. a. f. i. e. s.
 hoc q. i. d. e. n. s. .)

Quem uideat
 in his q. i. d. e. n. s. .)

Pharmacium gemi
 p. d. e. n. s. .)

Deficere aut eia

[Large block of faint, illegible handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Iure dedit uirtus hoc tua digna fuit.
Nil prater lachrymas nostras praterq; querelas
Heu cor dulce tuis defuit exequiis
Non tamen his lachrymis sic dii uoluere carebis:
Quas ego persoluā nunc tibi uita pias
Post hęc efficiā languens ut spiritus istinc
Egrediens umbrę sit comes usq; tuę
Te duce iustrabo loca plena silentibus ūbris
Te duce per cāpos ibimus Elyfios.
Haud equidē dubito quin tu quoq; nostra perres
Tecta: & apud manes officiolus ames.
Dixerat & lachrymis paterā manantibus implet:
Quę uelut effusę precipitantur aqua.
Oscula dat cordi gemebūdaq; lumina cordi
Infigens largis fletibus ora rigat.
Mox siccata genas atq; exaturata dolore
Iā tremebunda suę conscia mortis ait.
Exolui officiū quod amor pietasq; requirit
Nostra: paretales struximus inferias
Dixi & ex propto quod fecerat ipsa ueneno
Ebibit impauide pocula mortifera:
Cōscēditq; thorū manibus cratera retentās:
Cordeq; Guiscardi cor premit usq; suo.
Mirantur famulę ignarę: pars fletibus ora
Cōmaculat: pauet hęc: illa stupore silet.
Ast ubi iā dominę sensim morientia mēbra
Aspiciunt properant flentq; docentq; patrē.
Ulle repente uolat thalamūq; ingressus aptū
Iam uita natam deficiente uidet;

grate uocis

grate uocis

*Componere aliquid hoc
de lachrymis apud inferos
habere felices uita
sacerdotum ab homine
no in occidente et
sublime*

*Monare: fletore
intermanus dicit q
et lachrymis fluit*

*De no fletu dicit
no esse lachrymas
et non fletus
hoc q uolens*

*De amore dicit
nibus qd abim for
supra dicit qd
delinam cor*

*Pharmacia dicit
de dandis latin
im uolens
on est*

*Deficere aut dicit
gans q se actum
dicitur quia dicit
et si uia eius adne
morte uolens
dicit no hoc uel
frater q amicos*

Ingenit: & saxo dānat sua facta: trucisq;
Poenitet incepti consiliiq; mali.
Tunc oculos moribūda leuans Gismūda iacētes:
Aedidit extremos uoce labante sonos.
Has serua genitor lachrymas ad tristia fata.
Non fatis nostris talia conueniunt.
Quis furor hic: defles tota quod mente petisti
Defles quod factum est te faciente nephas.
Sed si ulla affectus remanet scintilla paterni:
Et si quid patriæ iam pietatis habes.
Te rogo sancte parens. extremū hoc munus amāti
Concede. & nata fac rata uota tuæ:
Nil quoniam inuita nobis commune dedisti:
Communi ut saltem cōtumulemur humo.
Sic ait & cordi incūbens dulcissima linquit
Lumina: thartareas mox subit umbra domos
Regia tunc omnis lachrymis plāctūq; sonoro
Perstrepit: & tota ē luctus in urbe frequens
Ante omnes gemitu princeps Tancredus acerbō
Confectus nata se superesse dolet.
Post meritas lachrymas & post lamenta sepulchrū
Exstruit antiquæ nobilitatis opus.
Atq; una amborū cineres componit in urna:
Ambobusq; pius exhibet exequias.
Exitus hic ille est miserorū & finis amantū:
Quos amor ante diē misit in elysiū.
Discite nunc iuuenes: qui iā cepistis amare:
Quot gemitus p̄stet quot mala sauius amor.
Impressum Vittenbergi Expensis H. M. A. I.

Si quis desiderat hunc librum in Vittenbergi, expensis (sua Morsia)
H. M. A. I., Hæri. Manni Aquili, Isyachensis, d. i. Jermann, Ex + b. l. b., etc. etc. etc. etc. etc.